

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ТЕАТРОЗНАВСТВА ТА АКТОРСЬКОЇ
МАЙСТЕРНОСТІ

Пояснювальна записка
до кваліфікаційної (магістерської) роботи
на тему:

**РОЛЬ АНДРОМАХИ В ТРАГЕДІЇ ЄВРІПІДА «ТРОЯНКИ» КРІЗЬ ПРИЗМУ
ФІЛОСОФІЇ ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМУ**

Виконала: студентка II-го курсу, групи КМА-21м
Галузі знань Культура і мистецтво
Спеціальності 026 Сценічне мистецтво
Освітньої програми
Акторське мистецтво драматичного театру та кіно
Ступінь вищої освіти магістр
Худзик Наталія Андріївна,

Науковий керівник: кандидат мистецтвознавства,
доцент А. Л. Дем'янчук
Національна шкала _____
Кількість балів ___ Оцінка:ECTS _____

Члени комісії

*До захиснику
10.12.2025 р.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....
3

РОЗДІЛ I. ІСТОРИЧНІ ТА МІФОЛОГІЧНІ ВИТОКИ АНТИЧНОЇ ТРАГЕДІЇ В КОНТЕКСТІ ТРАГЕДІЇ ЕВРІДІПА «ТРОЯНКИ»

1.1. Антична трагедія та театр: джерела виникнення, перехід від ритуалу до театру. Катарсис, як головна мета трагедії.....

1.2. Історичний та міфологічний контекст життя Евріпіда та подій, описаних в трагедії «Троянки». Трагування міфу в Евріпіда.....

1.3. Персонаж Андромаха в міфологічно-культурному контексті...

РОЗДІЛ II. ТРАГЕДІЯ ЕВРІДІПА «ТРОЯНКИ»: СТРУКТУРА ТА СКЛАДОВІ ЧАСТИНИ СУЧАСНОЇ ВИСТАВИ.....

2.1 Структура трагедії «Троянки». Нюанси жанру та проблема катарсису...

2.2 Епізодичні та хорові партії трагедії «Троянки».....

2.3 Сценічний простір, костюм та маска в трагедії «Троянки».....

2.4 Пісня, ритм та звукові ефекти.....

2.5 Дослідження наскрізної теми полону та його екзистенційного виміру..

РОЗДІЛ III. РОБОТА НАД РОЛЛЮ ТА НАД РИТУАЛЬНОЮ ЧАСТИНОЮ ВИСТАВИ.....

3.1 Робота над роллю Андромахи. Особливості та виклики розбору ролі та її екзистенційний вимір.....

3.2 Робота над хоровими партіями та їх значення в ритуальній частині вистави.....

ВИСНОВКИ.....

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....

ВСТУП

Актуальність теми

У сучасних умовах повномасштабної війни проблема полону стала однією з найгостріших у суспільстві України. Для багатьох українців полон — це не абстрактна трагедія минулого, а болісна реальність, що зачіпає питання свободи, гідності, страждання та виживання. Саме тому звернення до

античної трагедії Евріпіда «Троянки», у якій тема полону набуває екзистенційної глибини та універсального звучання, сьогодні є особливо актуальним.

Ступінь наукової розробленості.

Варто зазначити, що в Україні досі не було представлено даний твір у сценічному просторі. Також, я не зустрічала дослідження цього твору, які б аналізували «Троянок» крізь призму філософії екзистенціалізму та розглядали б цей філософський підхід як інструмент практичної роботи над роллю. Отже, обрана тема перебуває на перетині малодосліджених у вітчизняному контексті напрямів — античної трагедії, екзистенційної філософії та акторської практики.

Мета і завдання дослідження

Метою цієї кваліфікаційної роботи є дослідити основні аспекти роботи над роллю Андрوماхи та хору у виставі «Троянки» Евріпіда та розглянути цю роботу крізь призму філософії екзистенціалізму, що є спробою нового погляду на розбір тексту та ролі.

Для досягнення поставленої мети визначено наступні завдання:

1. Дослідити історичні та міфологічні витоки античної трагедії в контексті трагедії Евріпіда «Троянки»;
2. Проаналізувати історичний контекст життя Евріпіда та подій, описаних в трагедії «Троянки». Тракткування міфу в Евріпіда;
3. Представити особу Андрوماхи в міфологічно-культурному контексті античної епохи;
4. Розкрити структуру та складові частини сучасної вистави трагедії Евріпіда «Троянки»;
5. Висвітлити особливості та виконання ролі Андрوماхи та її екзистенційний вимір в сучасній п'єсі Евріпіда «Троянки»;

Об'єкт дослідження

Процес акторського та сценічного опрацювання античної трагедії.

Предмет дослідження

Екзистенційні аспекти інтерпретації ролі Андрوماхи та хорових партій у трагедії Евріпіда «Троянки» у контексті сучасної акторської роботи та сценічного втілення.

Методи дослідження

У роботі використано: історико-літературний метод, міфологічний аналіз, порівняльний та герменевтичний методи, практичні методи акторської майстерності (етюдний метод, робота з хором, тілесно-голосові техніки), елементи екзистенціального підходів.

Емпірична база дослідження

Емпіричною базою дослідження стали спільні тренажні напрацювання акторської групи, матеріали репетиційного процесу, власний досвід роботи над роллю Андрوماхи та хоровими сценами.

Наукова новизна

Новизна роботи полягає в тому, що, вперше здійснено аналіз ролі Андрوماхи з позицій екзистенціалізму, запропоновано практичне поєднання акторської техніки з екзистенційним філософським підходом. Крім цього, висвітлено сучасне звучання теми полону через сценічну інтерпретацію античної трагедії.

Практичне значення дослідження

Результати роботи можуть бути використані у практиці акторської підготовки при роботі з античним матеріалом, чи у створенні сценічних інтерпретацій античної драматургії.

Апробація результатів

Матеріали дослідження були апробовані під час репетиційної роботи над виставою, публічних показів та обговорень у межах навчального процесу.

Структура роботи

Розділ I цієї праці присвячено теоретичному дослідженню тексту трагедії та її контексту. Розділ складається з трьох підпунктів: Історичний та міфологічний контекст Евріпіда та подій трагедії «Троянки», в якому ми розглянемо контекст часу творення та особливості міфологізованого світогляду; джерела виникнення театру, перехід від ритуалу та структура трагедії та персонаж Андрوماха в міфологізовано- культурному контексті.

У Розділі II розкриваються особливості розбору тексту трагедії, епізодичних та хорових партій, структури, а також особливості роботи з етюдами, піснею та сценічним простором, тощо. Важливе місце також належить дослідженню наскрізної теми полону та його екзистенційного виміру, оскільки саме там передбачено висвітлення актуальності трагедії у наш час.

Розділ III присвячено безпосередньо роботі над роллю Андрوماхи та хором партіям в ритуальній частині вистави.

У Висновках узагальнено основні результати виконаної роботи.

На завершення вказано бібліографію опрацьованих джерел і наукової літератури.

РОЗДІЛ 1 ІСТОРИЧНІ ТА МІФОЛОГІЧНІ ВИТОКИ АНТИЧНОЇ ТРАГЕДІЇ В КОНТЕКСТІ ТРАГЕДІЇ ЕВРІДІПА «ТРОЯНКИ»

1.1 Антична трагедія та театр: джерела виникнення, перехід від ритуалу до театру. Катарсис, як головна мета трагедії

Про походження трагедії. За Арістотелем, трагедія походить від заспівувачів дифірамбів - пісень на честь бога Діоніса. Це були хорові співи, однак поступово головний заспівувач хору ставав мовби актором (в тогочасному розумінні не було слова актор, як ми його розуміємо, тому я вживаю частку «мовби»), який «входив» у діалог з іншими співцями зору. Спочатку, хор в трагедіях відігравав провідну роль, але з часом все змінилося, через запровадження двох, трьох акторів замість одного.^{2.56-59} Тепер значення діалогу стало більш вагомим та впливовим на глядача, ніж хор: індивідуальне стало переважати над колективним.

Трагедія має точну структуру, яку намагалися зберегти усі відомі нам трагіки. Перша частина трагедії називається прологом - це частина перед тим, як виходить на сцену хор, функція якої розповісти те, що сталося перед початком основних подій трагедії, часто ознайомлює глядача з певним міфом, який має наскрізний характер чи дає глядачу розуміння певних причинно-наслідковий моментів твору. Наступна частина - парод - момент виходу хору на сцену, де учасники хору існують на сцені як провідники для глядача, часто ще раз розповідають побачане, а часом стають «носіями» почуттів головних персонажів. Після цього, маємо чергування епісодіїв - власне діалогічні частини, рушії сюжету та динаміки вистави та стасимів - хорових партій, де після першого виходу, хор залишається на сцені та спостерігає за тим, що відбувається. Заключною частиною є екзод, який є заключною частиною, після якого немає звичного співу хору, але починається остання частина трагедії - коммос, що є спільною жалісливою піснею акторів та хору.^{2.66-67}

Окрім цього, поговоримо про походження театру, оскільки потрібно мати розуміння, чим був театр для людини давніх часів і постаратися хоча б частково втілити його сутність в нашому часі.